

Suomi toisena kielenä (S2) opetus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa, 15 op

Valintaperusteet

Opiskelija voi hakeutua suorittamaan joko koko opintokokonaisuutta tai yksittäisiä opintojaksoja. Opintoihin valitaan ensisijaisesti koko opintokokonaisuuden suorittavat opiskelijat. Yksittäisiä opintojaksoja suorittamaan otetaan opiskelijoita vain, jos opintokokonaisuutta suorittavia ei ole täyttä määrää. Koko opintokokonaisuutta suorittamaan valitaan vähintään 20 ja enintään 34 opiskelijaa. Opinnot toteutetaan kokonaisuudessaan etäopiskeluna. Opintokokonaisuus alkaa tammikuussa 2025.

Hakeminen

Haku opintoihin on 18.11.–19.12.2024 verkkolomakkeella osoitteessa www.utu.fi/kieku.

Valinnan tulos

Valinnan tulos julkaistaan 13.1.2025.

Lisätietoja

Kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisen opetuksen koordinaattori Maria Tyrer, maria.tyrer@utu.fi, p. 050 529 8186.

Kohderyhmä ja yleiset tavoitteet

Suomi toisena kielenä (S2) opetus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa 15 op -opintokokonaisuus on tarkoitettu ohjaavassa ja konsultoivassa työtehtävässä toimivalle alueelliselle varhaiskasvatuksen S2-opettajalle tai vastaavalle, varhaiskasvatuksen S2- ja/tai kieli- ja kulttuuriopettajalle tai tähän tehtävään suuntautuvalla henkilölle.

Opintokokonaisuuden laajuus on 15 op. Opintokokonaisuuden tavoitteena on kehittää opiskelijan valmiuksia edistää monikielisten lasten suomen kielen oppimista, hyvinvointia ja laaja-alaista osaamista. Opintoissa tutustutaan toisen kielen oppimisen teorioihin ja suomen kielen opetuksen suunnitteluun varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Koulutuksen aikana luodaan katsaus kielen oppimiseen vaikuttaviin yksilöllisiin, sosiaalisiin ja kontekstuaalisiin tekijöihin sekä opitaan arvioimaan omaa kieli- ja oppimiskäsitystä, siihen vaikuttavia teorioita sekä soveltamaan niitä opetustyöhön. Opintojen aikana saadaan käsitys suomen kielen ominaispiirteistä, sen asemasta maailman kielten joukossa ja Suomesta kielellisesti moninaisena ympäristönä. Lisäksi tutustutaan suomen kielen äänne-, muoto- ja lauserakenteen sekä sanaston piirteisiin, saadaan valmiuksia kohdata monikielisiä perheitä ja opitaan suomen kielen ja kielitietoisuuden opetuksen menetelmiä ja työtapoja, kielitaidon arviointia ja toimintakulttuurin kehittämistä.

Opintokokonaisuus järjestetään Opetushallituksen rahoituksella ja on osallistujille maksutonta. Opetus toteutetaan noin kerran kuukaudessa järjestettävänä etäopetuksena. Osa opetuksesta saattaa suomen lisäksi olla englanniksi ja/tai ruotsiksi.

Sisältö

Monikielinen pedagogiikka ja kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus 5 op

Vastuutaho- ja henkilö: OKL Turku: projektiasiantuntija Maria Tyrer

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- edistää monikielisen pedagogiikan toteutumista osana varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakulttuuria
- tehdä monikielisyyttä näkyväksi omassa työyhteisössään
- ymmärtää monikielisyyden merkityksen lapsen kasvulle sekä tuntee kielen oppimiseen vaikuttavia yksilöllisiä, sosiaalisia ja kontekstuaalisia tekijöitä
- toteuttaa kielitietoista pedagogiikkaa osana omaa työtään
- tunnistaa miten monet kielet, kulttuurit ja katsomukset tukevat lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteetin sekä itsetunnon kehittymistä.

Sisältö: Opintojakson aikana opiskelija:

- perehtyy monikielisen pedagogiikan toteuttamiseen osana varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakulttuuria
- tutustuu monikielisyyttä tukevan pedagogiikan perusteisiin ja monikielisyyden näkyväksi tekemiseen omassa työyhteisössään.
- perehtyy kieli- ja kulttuuritietoiseen varhaiskasvatukseen ja sen keskeisiin käsitteisiin
- tutustuu toimintakulttuurin kehittämiseen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta, erityisesti liittyen kieleen, etnisyyteen ja katsomukseen.

Suoritustavat: Osallistuminen opetukseen, lukupiiri ja oppimistehtävä

Toteutustavat: Luento-opetus 50 t, itsenäinen työskentely 85 t

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Oheiskirjallisuus:

1. Aerila, J. A., Tyrer, M., Harju-Luukkainen, H., Repo, E., & Bayram, S. (2024). Implementing multilingual pedagogy in Finnish ECEC groups – from monolingual practices towards more systematic approaches. *International Journal of Multilingualism*, 1–18. <https://doi.org/10.1080/14790718.2024.2418862>
2. JECER Vol. 13 No. 1 (2024): Special Issue: Nordic perspectives on linguistic diversity and multilingualism in early childhood education. <https://journal.fi/jecer/issue/view/10843>
  - Gunhild Tomter Alstad: Conceptualisations of multilingualism in early childhood teacher education: Ideological and implementational spaces in policy texts
  - Mari Bergroth, Raisa Harju-Autti, Jenni Alisaari: Staff self-assessment of ECEC practices in meeting language diversity in Finland
  - Elisa Repo, Juli-Anna Aerila, Maria Tyrer, Heidi Harju-Luukkainen: Multilingual learning environments in early childhood education in Finland

- Andrea S. Young: Nordic perspectives on linguistic diversity and multilingualism in early childhood education and care: An afterword
3. Kielitietoisen pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa (KieliPeda) -työväline: www.utu.fi/kieku
  4. Kasvatus 4/2020
    - Mari Honko – Sanna Mustonen: Varhaista monikielisyttä tukemassa – Kielitietoiset toimintatavat varhaiskasvatuksessa
    - Jenni Alisaari – Leena Maria Heikkola: Kielellisesti vastuullista pedagogiikkaa ja oppilaan tukemista: Suomalaisten opettajien käsityksiä kielen merkityksestä opetuksessa
  5. Muu mahdollinen kirjallisuus ilmoitetaan opintojakson alussa.

Suomen kielen opetus varhaiskasvatuksessa 5 op

Vastuutaho: OKL Turku: projektiasiantuntija Maria Tyrer

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- ymmärtää kielen merkityksen oppimisessa: kieltä opitaan, kielellä opitaan ja kielestä opitaan sekä osaa erottaa arkikielen, opiskelun kielen ja tiedonalojen kielen toisistaan.
- tunnistaa kielen oppimiseen vaikuttaviin yksilöllisiä, sosiaalisia ja kontekstuaalisia tekijöitä
- soveltaa kielen oppimiseen liittyviä keskeisiä teorioita varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogisen toiminnan suunnitteluun ja käytännön opetukseen
- tarkastella suomen kielen ominaispiirteitä ja suomen kielen asemaa maailman kielten joukossa
- tunnistaa kielen merkityksen varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan rakentumisessa sekä ohjaavien asiakirjojen tavoitteiden toteutumisessa
- suunnitella ja toteuttaa suomen kielen opetusta varhaiskasvatuksessa
- havainnoida lapsen kielellisiä valmiuksia ja tukea kielenkehitystä oikea aikaisesti

Sisältö: Opintojaksolla opiskelija:

- oppii arvioimaan omaa kieli- ja oppimiskäsitystä, kielenoppimiseen vaikuttavia teorioita sekä soveltamaan niitä opetustyöhön
- saa käsityksen suomen kielen ominaispiirteistä, sen asemasta maailman kielten joukossa ja Suomesta kielellisesti moninaisena ympäristönä
- tutustuu suomen kielen äänne-, muoto- ja lauserakenteen sekä sanaston piirteisiin
- perehtyy kielenoppimisen pedagogiikkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kontekstissa
- Lisäksi opintojakso tarjoaa näkemystä suomen kielen muutoksista, asemasta ja tulevaisuudesta monikulttuuristuvassa maailmassamme.

Suoritustavat: Osallistuminen opetukseen, oppimispäiväkirja, oppimistehtävät

Toteutustavat: Luento-opetus 50 t, itsenäinen työskentely 85 t

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Oheiskirjallisuus:

1. Niemitalo-Haapola, Haapala & Ukkola (toim.) 2020. Lapsen kielenkehitys. Vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. PS-kustannus.
2. Lintunen, P. & Veivo, O. 2014. Kuinka kielitaitoa arvioidaan. Teoksessa: Pietilä, P & Lintunen, P. (toim.) Miten kieltä opitaan? Opas vieraan kielen opettajille. Gaudeamus, Helsinki.
3. Pietilä, P. 2014. Yksilölliset erot kielenoppimisessa. Teoksessa: Pietilä, P & Lintunen, P. (toim.) Miten kieltä opitaan? Opas vieraan kielen opettajille. Gaudeamus, Helsinki.
4. Aerila J-A., Gyekye M., Haapanen K., Kekki N., Peltola K. U., Peltola M. S., Ruokonen I., Thurin N., Tyrer M. (2022) KieliVertailu-työväline. Kieltenvälinen vertailu varhaiskasvatuksen kielitietoisien pedagogiikan kehittämisessä. Saatavilla osoitteesta: www.utu.fi/kielivertailu.
5. Honko, M. & Mustonen, S. (toim.) 2018. Tunne kieli. Matka maailman kieliin ja kielitietoisuuteen. Oy Finn Lectura Ab, Helsinki. Erityisesti johdantoluvut 1–5.
6. Muu mahdollinen kirjallisuus ilmoitetaan opintojakson alussa.

Kieli- ja kulttuuritietoisien varhaiskasvatusyhteisön toimintakulttuurin kehittäminen 5 op

Vastuutaho: OKL Turku: projektiasiantuntija Maria Tyrer

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija:

- ymmärtää miten kieli- ja kulttuuritietoista toimintakulttuuria kehitetään ja miten tuetaan oppivan työyhteisön kehittämistä.
- tuntee toimintakulttuurin muutokseen vaikuttavia tekijöitä.
- osaa käydä ammatillisia keskusteluja varhaiskasvatuksessa kielellisen- ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta sekä kehittää yhteistyötä sidosryhmien ja perheiden kanssa
- oppii arvioimaan ja kehittämään kieli- ja kulttuuritietoista toimintakulttuuria varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Sisältö: Opintojaksolla opiskelija:

- tarkastelee varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin yhteiskunnallista merkitystä sekä toimintakulttuurin vaikutusta lasten hyvinvointiin ja oppimiseen
- tutustuu oppivan työyhteisön ja varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittämiseen
- oppii näkemään kulttuurisen moninaisuuden ja kielitietoisuuden yhteisön voimavarana
- oppii toimimaan yhteistyössä eri ammattiryhmien sekä perheiden kanssa

- suunnittelee kieli- ja kulttuuritietoista toimintakulttuuria edistävän kehittämistehtävän oman työnsä lähtökohdista

Suoritustavat: Osallistuminen opetukseen, oppimistehtävät ja toimintakulttuurin muutosta tukevan kehittämistehtävän tuottaminen

Toteutustavat: Luento-opetus 50 t, itsenäinen työskentely 85 t

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Oheiskirjallisuus:

1. OKM (2022) Suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen nykytilan arviointi. Saatavilla: <https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/suomi-ruotsi-toisena-kielena-opetuksen-nykytila-ja-kehittamistarpeet-selvitettiin>
2. Eerola-Pennanen, P. (2020). Kulttuurinen moninaisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.). Varhaiskasvatuksen käsikirja (s. 241-254) Jyväskylä: PS-kustannus. 5. uudistettu painos.
3. Bernelius, V. & Huilla, H. (2021). Koulutuksellinen tasa-arvo, alueellinen ja sosiaalinen eriytyminen ja myönteisen erityiskohtelun mahdollisuudet. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:7. Saatavilla: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162857/VN_2021_7.pdf?sequence=4
4. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022. OPH. Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_1.pdf
5. Lastikka, A-L. 2019. Culturally and linguistically diverse children's and families' experiences of participation and inclusion in Finnish early childhood education and care. Helsingin yliopisto, Helsinki. Saatavilla: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/306437>
6. Muu mahdollinen kirjallisuus ilmoitetaan opintojakson alussa.